6

פני הס יסעור

החלל וכפילו – תצפיות

بيني هاس يسعور

الحيز وشبيهه - مشاهدات

PENNY HES YASSOUR

SPACE AND ITS DOUBLE – OBSERVATIONS

טקסט מאת סיגל ברניר

نص: سيغال بار نير

Text by Sigal Barnir

אוצרת: איה לוריא

القيّمة: آيا لوريا

Curator: Aya Lurie

המיצב הוצג לראשונה ב־2019 כחלק מתערוכת היחיד של הס יסעור, "Temp-Est", קונסטהאלה רקלינגהאוזן, גרמניה (אוצר: האנס־יורגן שוואלם), שהוצגה במסגרת פסטיבל התיאטרון של חבל הרוהר (ניהול אמנותי: אולאף קרוק).

عرض العمل الإنشائي لأول مرة في عام 2019، كجزء من المعرض الفردي لبيني هاس-يسعور "Temp-Est"، متحف ركلنغهاوزن، ألمانيا (القيّم على المعرض: هانس يورغن-شوالم)، وذلك في إطار مهرجان المسرح في حوض الرور (الإدارة الفنية: أولاف كروك).

The installation was first presented in 2019 as part of Hes Yassour's exhibition "Temp-Est," Kunsthalle Recklinghausen, Germany (curator: Dr. Hans-Jürgen Schwalm). The exhibition was part of Ruhrfestspiele Recklinghausen (Ruhr Theater Festival).

מפעל הפיס

התערוכה בתמיכת מועצת הפיס לתרבות ואמנות

أقيم المعرض بدعم من مجلس هبايس للثقافة والفنون

The exhibition is supported by the Israel Lottery Council for Culture & Arts

פלבם PALBAM | לימט LIMAT עיצוב וייצור בע"מ. | ביתן נגרות | מיכלי טריפלקס קרטון גלי | קרטל

Penny Hes Yassour leads us through a dark maze, a bat cave, a dimly lit laboratory dotted with flying patches of light and neuron sensors that transmit "sound rays." All these become a musical score of movement and sound – an autonomous, new, audio-visual language. Parts of the installation are objects that have lost their purpose and have become background figures in a "sorrow play." The films projected on them are products of imagination, conjured out of documentary materials of laboratory experiments, with no commitment to their scientific contexts.

Some of the exhibition materials originate from the Neurobiology Laboratory at the Weizmann Institute of Science, which studies the spatial memory and navigation of bats. The bats laboratory space is almost entirely empty, in order to achieve scientific exactitude: no one is allowed in the room during the experiment. White lines crisscross the space, creating secondary spaces and providing spatial reference points. The outcomes of the experiment are digital signs created by the reverberations of the event in technological devices and translated into a range of visual signals. The sonar calls that orient the bats within the space become a sonic arrangement and a dynamic infographic system. In the artistic space, the materials undergo a conversion into a simulated scenario – and the viewers, free of the rules of scientific observation, are invited to take part and immerse themselves in the experiment.

What, one might wonder, is the intricate line at the corners and sides of the space, that breaks into points of light and finally disappears? How is it that we see, but do not remember? The imaginary tracks build up into a rhythm of movement, breathing, and sound. The flying movement passes through objects and surfaces at varying depths, collides with barriers, reveals and counteracts the sequence of movements. In doing so, it indicates how subjective spatial memory is constructed, partial and incomplete, as a "theater of memory."

The maze-like, experimental installation is composed as a system of mental maps, serving both as an expression of their creation and as their generator. It is yet another chapter in Hes Yassour's ongoing artistic exploration of many years into mental maps – that is, people's subjective perception of the spaces around them. It is a non-hierarchical map, based on personal experience and beliefs. Fears establish boundaries within it, and impulses draw its nooks and crannies. Unlike other maps, which seek to present an "objective chart," for which they unify diverse stories and spaces and expunge all traces of personal experience, the mental map is embedded in the body's memory, in the senses, in states of blockage and of breakthrough, and is endlessly changing. Each exhibition visitor is invited to experience the sights, sounds, and sensations, to choose their own random itineraries and create their own unique map, anew on each occasion.

פני הס יסעור מובילה אותנו בתוך מבוך חשוך, מערת עטלפים, מעבדה אפלה המנוקדת בכתמי אור מעופפים ובחיישני נוירונים, שמשדרים "קרני קול". כל אלה הופכים לפרטיטורה של תנועה וסאונד, שפה אודיו־ויזואלית אוטונומית חדשה. חלקי המיצב הם אובייקטים שאיבדו את תכליתם והיו לסטטיסטים ב"מחזה תוגה". הסרטים המוקרנים עליהם נרקחו כיד הדמיון מחומרי תיעוד של ניסויי מעבדה, ללא כל מחויבות או נאמנות להקשריהם המדעיים.

מקורם של חלק מחומרי התערוכה במעבדת המכון לנוירוביולוגיה שבמכון ויצמן למדע, שם חוקרים את מנגנוני הניווט והזיכרון המרחבי של העטלפים. חלל מעבדת העטלפים ריק כמעט לגמרי, בשל הדקדקנות המדעית: בעת הניסוי, לא ינכח בו איש. קווים לבנים חוצים את מרחב המעבדה, יוצרים חללי משנה ומהווים נקודות ציון במרחב. תוצרי הניסוי הם רישומים דיגיטליים, הנוצרים מהדהוד האירוע במערכות טכנולוגיות ומיתרגמים למגוון אותות ויזואליים. קריאות הסונאר, המשמשות להתמצאות העטלפים במרחב, הופכות למערך קולי ולמערכת אינפוגרפית דינמית. במרחב האמנותי, החומרים עוברים המרה לתרחיש מבוים – והצופים, המשוחררים מכללי התצפית המדעית, מוזמנים לקחת חלק ולהיטמע בניסוי.

ניתן לתהות, מהו הקו המתפתל על פינות ודפנות החלל, תוך השתברותו לנקודות של אור במרחב, עד היעלמותו? איך זה שאנו רואים אבל לא זוכרים? המסלולים הדמיוניים בונים מקצב של תנועה, נשימה וקול. תנועת המעוף עוברת דרך אובייקטים ופני שטח בעומקים משתנים, נתקלת במחיצות, חושפת ומבטלת את רצף התנועות. כך היא מצביעה על האופן שבו נבנה הזיכרון המרחבי הסובייקטיבי, חלקי ובלתי שלם, כ"תיאטרון של זיכרון".

המיצב המבוכי, הניסיוני, מורכב כמערכת של מפות מנטליות, ומשמש הן כביטוי ליצירתן והן כמחולל שלהן. זהו נדבך נוסף במחקר אמנותי רב שנים של הס יסעור העוסק במפה המנטלית – כלומר, תפיסת המרחב הסובייקטיבית של האדם. זוהי מפה לא היררכית, המבוססת על ניסיון אישי ואמונות. פחדים קובעים בה גבולות, ויצרים משרטטים מחילות. בניגוד למפות אחרות, שמבקשות להציג "תרשים אובייקטיבי" ולשם כך מאחדות סיפורים ומרחבים מגוונים ומוחקות עקבות של ניסיון אנושי, המפה המנטלית מוטמעת בזיכרון הגוף, בחושים, במצבים של חוסר מוצא ובפריצות דרך, ומשתנה תדיר. כל אחד ממבקרי התערוכה מוזמן לחוות את המראות, התחושות והקולות, לבחור את מסלוליו האקראיים ולייצר את המפה החד־פעמית שלו, כל פעם מחדש.

تقودنا بيني هاس سعور داخل متاهة مظلمة، كهف خفافيش، مختبر مظلم منقّط ببقع ضوء محلّقة وبمجسات عصبية، تصدر «أشعة صوتية». كل ذلك يتحوّل إلى حصيلة من الحركة والصوت، لغة سمعية-بصرية مستقلة جديدة. أجزاء العمل الإنشائي هي أجسام فقدت جوهرها وأصبحت ساكنة في مسرحية حزينة. الأفلام المعروضة عليها هي من نسج الخيال، مصنوعة من مواد توثيقية لتجارب مخبرية، بدون أي التزام بسياقاتها العلمية.

مصدر بعض مواد المعرض هو مختبر معهد البيولوجيا العصبية في معهد وايزمان للعلوم، حيث يتم البحث في الآليات الموجّهة والذاكرة المكانية للخفافيش. فضاء مختبر الخفافيش خالٍ تقريبًا، بسبب الدقة العلمية: أثناء التجربة، لن يتواجد فيه أحد. خيوط بيضاء تقتطع فضاء المختبر، تخلق فضاءات ثانوية، وتشكل معلمًا في الحيّز. مخرجات التجربة هي رسومات رقمية، ناتجة عن ترديد أصداء الواقعة في النظم التكنولوجية وتترجم لمختلف الإشارات البصرية. قراءات السونار، التي تستخدمها الخفافيش للتعرف على الحيز الذي تتحرك فيه، تتحول إلى نظام صوتي ومنظومة إينفوغرافية ديناميكية. في الحيز الفني، تتحول المواد إلى سيناريو منظّم- والمشاهدون، غير الخاضعين لقواعد المشاهدات العلمية، مدعوون للمشاركة والاندماج في التجربة.

يمكننا أن نتساءل ما هو الخط الملتوي على زوايا وجدران الحيز، وانكساره التدريجي لنقاط ضوئية في الحيز، حتى اختفائه؟ كيف يمكن أن نرى دون أن نتذكر؟ المسارات الخيالية تبني إيقاعًا من الحركة، النَفَس والصوت. حركة الطيران تمر عبر الأجسام والأسطح في أعماق مختلفة، تصطدم بحواجز وتبطل استمرارية الحركة. بهذا فهي تدل على كيفية بناء الذاكرة المكانية الذاتية، الجزئية وغير المكتملة، ك «مسرح للذاكرة».

العمل الإنشائي المركّب، التجريبي، مبني على شكل منظومة خرائط ذهنية، ويشكل في آن واحد تجليًا ومحفزًا لإنتاجها. إنّها مرحلة إضافية في بحث فني متعدد السنوات لهاس-يسعور، الذي يعنى بالخريطة الذهنية- أي التصور الذاتي للحيّز. إنها خريطة غير هرمية، تستند إلى تجربة شخصية ومجموعة عقائد. المخاوف فيها ترسم الحدود، والغرائز ترسم أنفاقًا. خلافًا لخرائط أخرى، التي تدعو لعرض «رسم موضوعي» ولتحقيق ذلك، تجمع بين صور وفضاءات متنوعة، وتمحو آثار التجربة الإنسانية، فإنّ الخريطة الذهنية مترسخة في ذاكرة الجسد، في الحواس، في الطرق المسدود وفي التجارب الطلائعية، وهي تتغير من حين لآخر. كل زائر من زوار المعرض مدعو لمعايشة المشاهد، المشاعر والأصوات، اختيار مساراته العشوائية، وتكوين خريطته لمرة واحدة، كل مرة من جديد.